

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 315/2023-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej JUDr. Elenou Ľalíkovou, advokátkou, Podbrezovská 34, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7Cdo/60/2021 z 28. februára 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7Cdo/60/2021 z 28. februára 2023 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7Cdo/60/2021 z 28. februára 2023 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.
4. Najvyšší súd Slovenskej republiky **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **442,38 eur** a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením o odmietnutí jej dovolania v pracovnoprávnom spore, ktoré žiada zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Žiada priznať finančné zadosťučinenie 5 000 eur.

II.

2. V správnom súdnom konaní bolo rozsudkom krajského súdu, ktorý nadobudol právoplatnosť 7. júna 2016, zrušené uznesenie miestneho zastupiteľstva z marca 2014, ktorým bola sťažovateľka zvolená za miestneho kontrolóra mestskej časti od marca 2014 do marca 2020 a ktorým bol starosta poverený uzavrieť s ňou pracovnú zmluvu, ktorá bola uzavretá po jej zvolení do funkcie v marci 2014. Mestská časť na to sťažovateľke 8. júna 2016 oznámila, že dňom právoplatnosti rozhodnutia krajského súdu došlo k skončeniu jej pracovného pomeru zánikom jej funkcie. Sťažovateľka s tým nesúhlasila a žalobou žiadala určiť, že toto okamžité skončenie pracovného pomeru žalovanou mestskou časťou je neplatné a jej pracovný pomer trvá.

3. Okresný súd rozsudkom zamietol žalobu sťažovateľky. Odôvodnil to tým, že ak bolo zrušené uznesenie zastupiteľstva, na základe ktorého bola so sťažovateľkou uzavretá pracovná zmluva, tak starosta nebol oprávnený túto zmluvu uzavrieť. Preto sa zrušením uznesenia o zvolení sťažovateľky do funkcie dovtedy platná pracovná zmluva stala neplatnou. Sťažovateľka sa nemohla domáhať určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru z neplatnej pracovnej zmluvy. Okresný súd konštatoval, že pracovný pomer oproti Zákonníku práce vznikol špecifickým spôsobom zvolenia zastupiteľstvom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“). Pracovný pomer tak nemohol zaniknúť okamžitým skončením podľa § 68 Zákonníka práce a sťažovateľka sa nemohla domáhať určenia jeho neplatnosti. Naopak, mohla sa podľa § 337 ods. 2 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) domáhať trvania funkcie hlavného kontrolóra.

4. Sťažovateľka proti tomu podala odvolanie. Podľa sťažovateľky je vznik pracovného pomeru podmienený uzavretím pracovnej zmluvy, nie zvolením zastupiteľstvom, čo je len osobitným predpokladom podľa zákona o obecnom zriadení na uzavretie pracovnej zmluvy. Pre absenciu osobitnej právnej úpravy skončenia pracovného pomeru z dôvodu zrušenia uznesenia zastupiteľstva o zvolení treba aplikovať všeobecné dôvody skončenia podľa Zákonníka práce. Podľa sťažovateľky fikcia platnosti pracovnej zmluvy mala trvať až do skončenia pracovného pomeru spôsobom podľa Zákonníka práce. K tomu, že mala podať žalobu podľa § 337 ods. 2 SSP, uviedla, že táto možnosť spočíva v preskúmaní zákonnosti uznesenia zastupiteľstva o odvolaní z funkcie, k čomu vôbec nedošlo.

5. Krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil. Vychádzal z toho, že funkcia kontrolóra je výkonom práce vo verejnom záujme podľa zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, v súlade s ktorým sa na pracovné vzťahy použije Zákonník práce. Preto na pracovný pomer sťažovateľky treba subsidiárne použiť § 1 ods. 4 Zákonníka práce, podľa ktorého sa na pracovnoprávne vzťahy použijú všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Krajský súd zrušenie uznesenia zastupiteľstva o zvolení posúdil ako absenciu predpokladu pre uzavretie pracovnej zmluvy, ktorý musí byť splnený po celú dobu výkonu funkcie. Keďže sťažovateľka nebola platne zvolená do funkcie, tak jej nevznikol nárok na uzavretie pracovnej zmluvy. Krajský súd posúdil pracovnú zmluvu ako absolútne neplatnú podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom o obecnom zriadení, pretože nárok na jej uzavretie vzniká až po zvolení do funkcie, ktoré bolo správnym súdom zrušené. Podľa krajského súdu pracovný pomer sťažovateľky nemožno skončiť podľa Zákonníka práce, lebo ako dôsledok absolútne neplatnej pracovnej zmluvy nikdy nevznikol, a aj preto, lebo zákon o obecnom zriadení

skončenie funkcie kontrolóra priamo spája so zánikom pracovného pomeru. Oznámenie o skončení pracovného pomeru z júna 2016 len vyjadruje jeho neexistenciu a ukončuje faktický pracovný pomer. Krajský súd odvolacie námietky sťažovateľky vyhodnotil ako bez významu, pretože vychádzali z predpokladu platnosti pracovnej zmluvy.

6. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Porušenie práva na spravodlivý proces dôvodila nedostatočným odôvodnením rozsudkov. Súd sa nevysporiadali s tým, že platnosť právneho úkonu treba posudzovať podľa okolností v čase jeho uskutočnenia. Pracovná zmluva bola uzavretá, keď sa na uznesenie zastupiteľstva o zvolení hľadalo ako na zákonné pre prezumpciu správnosti správneho aktu, ktorý zrušením stráca právne účinky, avšak do budúcnosti, nie minulosti. Voľba sťažovateľky bola platná, vyvolávajúca účinky až do rozhodnutia správneho súdu. Nevysporiadali sa ani s tým, že rozhodnutie o zrušení uznesenia o zvolení do funkcie nemôže byť automaticky dôvodom skončenia pracovného pomeru, pretože to nevyplyva ani zo zákona o obecnom zriadení, ani Zákonníka práce. Podľa sťažovateľky krajský svojvoľne zaradil zákonom nepredvídaný spôsob zániku funkcie kontrolóra (zrušenie uznesenia o zvolení) medzi taxatívne dôvody zániku funkcie podľa § 18a ods. 8 zákona o obecnom zriadení, a tým aj medzi dôvody zániku pracovného pomeru priamo zo zákona zánikom funkcie podľa § 18a ods. 11 zákona o obecnom zriadení. Preto, že zrušenie uznesenia o zvolení do funkcie nie je dôvodom zániku funkcie a automatického zániku pracovného pomeru, je len stratou predpokladu na výkon dohodnutej práce. Podľa sťažovateľky súdy nesprávne zamenili stratu predpokladu na výkon dohodnutej práce podľa Zákonníka práce a zánik pracovného pomeru priamo zo zákona o obecnom zriadení. Týmto argumentmi sťažovateľka odôvodnila aj nesprávnosť právneho posúdenia krajského súdu. Podľa právneho názoru sťažovateľky zrušením uznesenia o zvolení do funkcie kontrolóra došlo k zániku predpokladu na výkon dohodnutej práce, čo je výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce. Preto mal byť jej pracovný pomer z tohto dôvodu skončený výpoveďou podľa Zákonníka práce.

7. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením najvyšší súd dovolanie sťažovateľky odmietol. Pri dovolacej námietke porušenia práva na spravodlivý proces ho odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Najvyšší súd zopakoval záver krajského súdu a konštatoval, že z oboch rozhodnutí je zrejmé, z ktorých skutočností súdy vychádzali a ako dospeli k právnomu záveru, že pracovná zmluva je neplatná. Keďže najvyšší súd z odôvodnení rozhodnutí pochopil, ako súdy posúdili pracovný pomer sťažovateľky, tak svoje závery dostatočne odôvodnili. Pri dovolacej námietke nesprávneho právneho posúdenia dovolanie odmietol, pretože pre nesformulovanie právnej otázky nebolo vymedzené prípustnými dovolacími dôvodmi. Po citácii časti obsahu dovolania najvyšší súd konštatoval, že i keď sťažovateľka formálne dovolanie odôvodnila nesprávnosťou právneho posúdenia, právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu a ktorá nebola v dovolacej praxi vyriešená, neformulovala. Podľa najvyššieho súdu sťažovateľka len polemizovala s právnymi úvahami krajského súdu, prosto ich spochybňovala a kritizovala, čo nezodpovedá kritériu vymedzenia prípustnosti dovolania dovolacím dôvodom.

8. Nad rámec záveru o neprípustnosti dovolania najvyšší súd uviedol, že funkcia sťažovateľke zanikla v nadväznosti na rozsudok správneho súdu, ktorým boli súdy viazané. Keďže otázka trvania funkcie sťažovateľky je v právomoci správnych súdov, nemôže byť predmetom dovolania.

Podľa najvyššieho súdu okresný a krajský súd správne posúdili pracovnú zmluvu ako absolútne neplatnú pre rozpor so zákonom o obecnom zriadení podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Poukázal na § 18a ods. 6 zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého kontrolórovi vznikne po zvolení nárok na uzavretie pracovnej zmluvy. Pre zrušenie uznesenia o zvolení absentuje voľba sťažovateľky do funkcie, a preto sťažovateľke nevznikol nárok na uzavretie pracovnej zmluvy.

III.

9. Sťažovateľka najvyššiemu súdu vytýka, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP odmietol bez toho, aby sa vysporiadal s konkrétnymi a podstatnými dovolacími námietkami. Súd sa nevysporiadali s prezumpciou platnosti uznesenia o jej zvolení do zrušenia správnym súdom, kedy stratilo svoje právne účinky, no s platnosťou do budúcnosti, nie do minulosti. Nevysporiadali sa ani s jej námietkou, že absolútnu neplatnosť pracovnej zmluvy treba posudzovať podľa okolností v čase jej uzavretia, čo vylučuje jej uzavretie v rozpore so zákonom o obecnom zriadení, keď v tom čase bolo jej zvolenie platné a účinné. Odmietnutie dovolania v časti nesprávneho právneho posúdenia považuje za paušalizované, bez odpovede na jej právnu otázku. Najvyšší súd sa vôbec nevysporiadal s jej námietkou nesprávneho právneho posúdenia, keď uviedla, že jej pracovný pomer nebol založený voľbou, ktorá bola len predpokladom pre uzavretie pracovnej zmluvy, a neplatnosť voľby nie je dôvod skončenia pracovného pomeru zo zákona. Sťažovateľka zopakovala svoju dovoláciu právnu argumentáciu, ktorej podľa nej súdy neporozumeli preto, že si nesprávne zamenili stratu predpokladu na výkon dohodnutej práce podľa Zákonníka práce so zánikom pracovného pomeru podľa zákona o obecnom zriadení. Sťažovateľka vzhľadom na to, že vyše sedem rokov bojuje s mestskou časťou o svoje práva, čo vedie k jej negatívnym stavom, žiada finančné zadosťučinenie.

10. Najvyšší súd, odkazujúc na odôvodnenie namietaného uznesenia, považuje ústavnú sťažnosť za neopodstatnenú.

11. Žalovaná mestská časť považuje ústavnú sťažnosť za nedôvodnú. Najvyšší súd dostatočne a logicky odpovedal na všetky podstatné dovolacie námietky sťažovateľky. Súhlasí s najvyšším súdom, že sťažovateľka nevymedzila právnu otázku, ktorá mala byť predmetom dovolacieho prieskumu. Poukazuje na to, že sťažovateľka dovoláciu argumentáciu nesprávneho právneho posúdenia nesprávne podradila len pod dovolací dôvod nedostatočného odôvodnenia. Sťažovateľke už pred rozhodnutím krajského súdu muselo byť zrejmé, že súd nemôže určiť, že jej funkcia trvá, keď predtým zanikla bez ohľadu na zrušenie uznesenia o zvolení uplynutím funkčného obdobia, na ktoré bola zvolená.

12. Sťažovateľka k vyjadreniu žalovanej mestskej časti uviedla, že z dovolania bolo vymedzenie jeho prípustnosti poznateľné. Za zavádzajúce označila tvrdenie, že sa mohla správnou žalobou domáhať, že jej funkcia trvá, keď sa snažila dosiahnuť, aby s ňou bol pracovný pomer skončený zákonným spôsobom.

IV.

13. K neprípustnosti dovolania treba uviesť, že z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie

pripustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

14. Pri dovolacom dôvode nedostatočného odôvodnenia najvyšší súd len mechanicky zopakoval záver krajského súdu, že pre absenciu platného zvolenia sťažovateľky do funkcie jej nevznikol nárok na uzavretie pracovnej zmluvy, ktorá ak bola napriek tomu uzavretá, tak je absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom. Hoci z odôvodnení okresného a krajského súdu sú zrejmé úvahy, z ktorých možno pochopiť, ako dospeli k záverom o neplatnosti pracovnej zmluvy, nijako sa nevysporiadali s podstatnou argumentáciou sťažovateľky. Ak súdy pracovnú zmluvu vyhodnotili ako absolútne neplatnú pre rozpor so zákonom z dôvodu, že správny súd zrušil uznesenie o zvolení do funkcie, mali sa vysporiadať s námietkou sťažovateľky, že pre prezumpciu správnosti a platnosti správnych aktov v čase uzavretia pracovnej zmluvy existovalo platné a účinné uznesenie o zvolení do funkcie. S tým potom súvisí aj námietka, že absolútnu neplatnosť právneho úkonu treba posudzovať podľa okolností v čase uskutočnenia, čo vylučuje uzavretie pracovnej zmluvy v rozpore so zákonom. Súdy sa nevysporiadali ani s argumentáciou, že iba v prípade zákonom ustanoveného dôvodu podľa § 18a ods. 8 zákona o obecnom zriadení funkcia kontrolóra zanikne a len spolu s takýmto zánikom funkcie zanikne automaticky podľa § 18a ods. 11 zákona o obecnom zriadení aj pracovný pomer. Preto bolo potrebné vysporiadať sa aj s tým, či súdy správne stotožnili pojmy zánik funkcie a skončenie pracovného pomeru a nerozlišovali, že medzi sťažovateľkou a mestskou časťou šlo nielen o funkčný, ale aj pracovnoprávny vzťah.

15. Všetka táto právna argumentácia sťažovateľky vzhľadom na záver krajského súdu o absolútnej neplatnosti pracovnej zmluvy pre rozpor so zákonom súvisela s podstatou konečného právneho posúdenia a aplikáciou právnych predpisov. Pre konštatáciu o dostatočnom a presvedčivom rozhodnutí súdov bolo potrebné, aby sťažovateľka dostala na túto racionálnu argumentáciu zrozumiteľné odpovede. To platí o to viac, že súdy nevedeli svoje právne závery podporiť žiadnym obdobným rozhodnutím. Naproti tomu sťažovateľka poukázala na rozhodnutie iného krajského súdu, ktorého právne závery svedčali v prospech jej argumentácie, že platnosť voľby a pracovnej zmluvy treba ako samostatné kategórie vysporiadať osobitným spôsobom. Preto nemožno súhlasiť s najvyšším súdom, že rozhodnutia okresného a krajského súdu vo vzájomnej súvislosti sú dostatočne odôvodnené a nebolo potrebné, aby krajský súd reagoval na odvolacie námietky. Hoci krajský súd doplnil zdôvodnenie neplatnosti pracovnej zmluvy pre rozpor so zákonom, konkrétne nereagoval ani na jednu z odvolacích námietok, len stroho konštatoval, že pre ich pôvod v prezumpcii platnosti pracovnej zmluvy neboli podstatné.

16. Podľa najvyššieho súdu je záver o neplatnosti pracovnej zmluvy pre rozpor so zákonom pre neplatné zvolenie sťažovateľky do funkcie kontrolórky výsledkom komplexného vyhodnotenia skutkových okolností, ktoré krajský súd v rámci voľného hodnotenia dôkazov viedli k prijatiu rozhodnutia o zamietnutí žaloby. S týmto nemožno súhlasiť, keďže vyhodnotenie skutkových okolností v rámci voľného hodnotenia dôkazov nevedie k právnomu záveru o zamietnutí žaloby, ale k ustáleniu skutkového stavu. Preto konštatovanie najvyššieho súdu, že sťažovateľka nesúhlasí so skutkovými závermi krajského súdu a vyhodnotením zistených skutkových okolností, nezodpovedá obsahu dovolania. Sťažovateľka vôbec nespochybňovala správnosť skutkových

zistení, keďže skutkový stav bol od začiatku konania medzi stranami nesporný a bez problémov zistiteľný z listinných dôkazov. Zamietnutie žaloby bolo výsledkom právneho posúdenia tohto skutkového stavu. Sťažovateľka opakovane v opravných prostriedkoch namietala nesprávne právne posúdenie neplatnosti pracovnej zmluvy a na to nadväzujúce neskončenie pracovného pomeru spôsobom podľa Zákonníka práce.

17. Nemožno súhlasiť s najvyšším súdom, že sťažovateľka len polemizovala s právnymi názormi krajského súdu a prosto ich spochybňovala. Sťažovateľka v dovolaní jasne a zreteľne uviedla, prečo nie je správne právne posúdenie okresného a krajského súdu a racionálne zdôvodnenú ňou dožadovanú aplikáciu právnych noriem. Možno tiež uviesť, že čiastočná, no nie bezbrehá a neodôvodnená kritika právneho posúdenia krajského súdu musí byť súčasťou dovolacej argumentácie, keď dovolateľ je povinný uviesť, v čom spočíva táto nesprávnosť. Túto nesprávnosť sťažovateľka jasne zadefinovala aj tým, že súdy sa vôbec nevysporiadali s tým, že do času zrušenia uznesenia o zvolení bolo toto platné, účinné, vyvolalo zamýšľané právne účinky, a preto v čase uzavretia nebola pracovná zmluva v rozpore so zákonom, čo vylučuje jej absolútnu neplatnosť. Preto táto kritika nesprávnosti právneho záveru krajského súdu bola dôvodne spolu s ostatnými predpokladmi prípustnosti dovolania súčasťou dovolacej argumentácie.

18. Nemožno súhlasiť s najvyšším súdom, že sťažovateľka uviedla len to, že súdy neriešili otázky zániku funkcie kontrolóra a určenia kvalifikačných predpokladov na výkon tejto funkcie. Táto konštatácia je výsledkom citácie len časti textu dovolania a obsahovo nezodpovedá celej dovolacej argumentácii. Preto sa javí, že najvyšší súd pochopil len tú časť dovolacej argumentácie, ktorú pochopiť chcel, a zvyšnú časť nechal bez povšimnutia. Hoci sťažovateľka v dovolaní poukázala na protichodnú nezjednotenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu v otázke výkladu zákonného kvalifikačného predpokladu na osobu kontrolóra, nežiadala od najvyššieho súdu zodpovedanie tejto otázky. Touto argumentáciou len podporila nespravodlivosť toho, aby ako zamestnankyňa znášala následky zastupiteľstvom nezákonne určeného kvalifikačného predpokladu bez poskytnutia pracovnoprávnej ochrany pri skončení pracovného pomeru. Sťažovateľka nie všeobecne poukázala na zánik funkcie kontrolóra, ale konkrétne s poukazom na zákonné dôvody zániku funkcie odôvodňovala svoje právne posúdenie, že z iných ako zákonných, taxatívnych dôvodov nemôže funkcia zaniknúť, a preto treba aplikovať spôsob skončenia pracovného pomeru podľa Zákonníka práce.

19. Nemožno súhlasiť s najvyšším súdom, že sťažovateľka právnu otázku neformulovala. Z obsahu dovolania je zreteľná a jasná právna otázka, ktorej zodpovedania sa sťažovateľka domáhala a ktorá vzhľadom na jej argumentáciu vyvstala už v konaniach pred okresným a krajským súdom. Sťažovateľka sa najvyššieho súdu pýtala, či zrušenie uznesenia zastupiteľstva o jej zvolení do funkcie kontrolóra je stratou predpokladu na výkon dohodnutej práce, pre ktorú s ňou žalovaná mestská časť musela skončiť pracovný pomer výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce, a nie pre zánik jej funkcie zo zákonom nepredvídaného spôsobu. Hoci najvyšší súd formálne uviedol, že výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je podmienený tým, ako dovolateľ vysvetlí, že rozhodnutie krajského súdu záviselo od vyriešenia označenej právnej otázky, nesnažil sa právne posúdenie prezentované sťažovateľkou pochopiť a náležite sa s ním vysporiadať tak, ako by sa od najvyššej inštancie všeobecného súdnictva očakávalo. Rozporuplne vyznieva konštatovanie najvyššieho súdu, že sťažovateľka dovolací dôvod podľa § 421 CSP videla v nesprávnom právnom posúdení krajského súdu o zániku, resp. trvaní jej funkcie a neplatnosti

pracovnej zmluvy, keď neskôr konštatuje, že tento dovolací dôvod sťažovateľka neformulovala. Preto záver najvyššieho súdu, že sťažovateľka nesformulovala právnu otázku, len polemizovala s právnymi závermi súdov a kritizovala ich, je formalistický a v absolútnom rozpore s dovolacou argumentáciou. Úlohou najvyššieho súdu nie je hľadanie medzier v argumentácii dovolateľov s cieľom účelovej identifikácie dôvodu na odmietnutie dovolania, ale hľadanie, či už zákonom alebo judikatúrou neriešených otázok. V spore sťažovateľky takáto otázka riešená bola, a preto si vyžaduje vecné rozhodnutie najvyššieho súdu.

20. Nad rámcové konštatovanie najvyššieho súdu o správnosti záveru o absolútnej neplatnosti pracovnej zmluvy pre absenciu zvolenia sťažovateľky do funkcie z dôvodu zrušenia uznesenia o jej zvolení vyznieva nadbytočne a nepochopiteľne. Ak najvyšší súd dovolanie odmietol pre nevymedzenie právnej otázky, tak nebol, ako sám uviedol, oprávnený uskutočniť meritórny prieskum správnosti právneho posúdenia súdov a zodpovedať neexistujúcu právnu otázku. Tiež zostáva otázne, či s týmto právnym posúdením najvyššieho súdu možno súhlasiť, keď nesformuloval žiadne vlastné právne úvahy a závery, ale len doslovne prevzal právny názor krajského súdu. Pochybnosti o správnosti vzbudzuje aj to, že súdy sa vôbec nevysporiadali s podstatnou, nie zjavne právne nelogickou či zmyslenou argumentáciou sťažovateľky a najvyšší súd správnosť právneho posúdenia nepodporil žiadnou judikatúrou. Tým, že najvyšší súd v rozpore s obsahom dovolania vyabstrahoval, že sťažovateľka všeobecne namieta otázku trvania jej funkcie, mimo podstatu veci konštatoval, že to nemôže byť predmetom civilného sporu. Treba súhlasiť s tým, že otázka trvania funkcie kontrolóra patrí do správneho súdnictva, ale podľa § 337 a § 339 SSP len vtedy, ak sa preskúmava zánik funkcie z dôvodov predpokladaných zákonom alebo odvolanie z funkcie rozhodnutím zastupiteľstva podľa zákona o obecnom zriadení. Predmetom žaloby nebolo to, či funkcia sťažovateľky trvá alebo nie, ale to, ako má byť skončený jej pracovný pomer, ak správny súd zruší uznesenie o zvolení, ktoré je predpokladom výkonu tejto funkcie.

21. Najvyšší súd zrozumiteľnú a vecnú dovoláciu argumentáciu sťažovateľky pri jasnom pomenovaní právneho záveru krajského súdu v rozpore s obsahom dovolania označil za nedostatočne sformulovanú, čím nesprávne aplikoval § 421 CSP. Najvyšší súd prípustnosť dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia vyhodnotil ústavne nekonformne, čo viedlo k nezodpovedaniu sťažovateľkou nastolenej právnej otázky, na ktorú na základe nesporného skutkového stavu formuloval jasné, no otázne, či správne právne závery krajský súd. Rovnako najvyšší súd ústavne nekonformne vyhodnotil prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP, pretože sťažovateľka na vecnú, relevantnú, v konaniach predostretú právnu argumentáciu nedostala žiadne odpovede. Preto najvyšší súd procesne nesúladne odmietol dovolanie sťažovateľky podľa § 447 písm. c) a f) CSP, čo viedlo k porušeniu jej práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto bolo vyslovené porušenie týchto práv sťažovateľky namietaným uznesením najvyššieho súdu, ktoré bolo následne podľa čl. 127 ods. 2 ústavy zrušené s tým, že vec sa vracia najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd bude musieť náležite preskúmať správnosť právneho záveru krajského súdu, nielen jeho citáciou. Jeho úlohou bude, aby sformuloval jasné posúdenie toho, či a prečo sú právne závery krajského súdu v rovine podústavného práva správne, keďže ich správnosť nemožno oprieť o žiadne z jeho predchádzajúcich rozhodnutí.

22. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie

porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak tomu vo veci sťažovateľky nie je, a preto v tejto časti nebolo ústavnej sťažnosti vyhovené. Pokiaľ sťažovateľka finančné zadostučinenie odôvodňuje aj tým, že už nemôže dokončiť svoj mandát, keďže jej zanikol uplynutím funkčného obdobia v marci 2020, tak treba uviesť, že nikdy netrvala na tom, že by vo funkcii kontrolóra mala zotrvať až do uplynutia funkčného obdobia. Domáhala sa len toho, aby s ňou žalovaná mestská čas ukončila pracovný pomer výpoveďou podľa Zákonníka práce. Preto nemožno dospieť k záveru, že by sťažovateľka bola vystavená sedemročnej neistote v otázke výkonu jej práce. Navyše, za dostatočnú ochranu porušených práv možno považovať opätovné vecné rozhodnutie najvyššieho súdu o jej dovolaní.

V.

23. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje to, aby jej najvyšší súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli právnym zastúpením. Ich výška 442,38 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 208,67 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 12,52 eur). Nebol dôvod sťažovateľke priznať náhradu trov za jej ďalšie vyjadrenie, keďže jeho obsah nebol rozhodujúci pre rozhodnutie o jej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu